

GASUM-KONSERNIN Q3-OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2016

Puhtaasti luonnonkaasulla

KÄYTTÖ

SIIRTO JA JAKELU

TUOTANTO, HANKINTA JA MYYNTI

GASUM-KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2016

GASUM-KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2016

- Liikevaihto 589 miljoonaa euroa (2015 Q3: 702 milj. euroa)
- Liikevoitto 86 miljoonaa euroa (2015 Q3: 127 milj. euroa)
- Maakaasuliiketoiminnan myynti 17,0 TWh (19,6 TWh)
- LNG-liiketoiminnan myynti 3,9 TWh (4,2 TWh)
- Biokaasuliiketoiminnan myynti 147 GWh (129 GWh)

GASUMIN TOIMITUSJOHTAJA JOHANNA LAMMINEN KOMMENTOI VUODEN KOLMATTAA NELJÄNNESTÄ:

Tarkastelujaksolla yhtiö on saanut strategisia askeleita suunnitellusti eteenpäin. Suomen ensimmäinen LNG-terminaali avattiin Porissa ja toimitukset asiakkaille aloitettiin syyskuussa. Terminaali mahdollistaa nesteytetyn maakaasun toimitukset myös kaasuverkoston ulkopuoliselle teollisuudelle, meriliikenteelle ja raskaalle liikenteelle sekä monipuolistaa Suomen energiamarkkinoita.

Yhtiö solmi yhteistyökumppanuuden Wärtsilän kanssa. Yhteistyösopimuksen tavoitteena on kehittää luonnonkaasujen hyödyntämistä ja jakelua maalla ja merellä sekä lisätä ja helpottaa luonnonkaasujen saatavuutta merenkulun käyttöön sekä kehittää alan toimitusketjua ja infrastruktuuria.

Biokaasuliiketoiminnassa yhtiö teki investointipäätöksen Oulun biokaasulaitoksen kapasiteetin tuplaamisesta. Laajennushanke on osa yhtiön strategista tavoitetta kasvattaa uusiutuvaa biokaasumarkkinaa.

GASUM LYHYESTI

Energiayhtiö Gasum on suomalainen kaasualan (maa- ja biokaasu) asiantuntija, joka rakentaa siltaa kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa maalla ja merellä. Gasum edistää kestävästi energiatalouden syntyä lisäämällä kotimaisen biokaasun tarjontaa, kehittämällä pohjoismaista kaasuekosysteemiä ja huolehtimalla kaasun hintakilpailukyvyistä. Yhtiö tuo Suomeen maakaasua ja jalostaa biokaasua sekä siirtää ja toimittaa niitä monipuolisesti energiantuotantoon, teollisuudelle, kotitalouksille ja maa- ja meriliikenteelle. Gasum on Suomen johtava biokaasun tarjoaja. Gasum käsittelee jätteitä ja tuottaa biokaasua seitsemässä biokaasulaitoksessa, jotka sijaitsevat Honkajoella, Huittisissa, Kuopiossa, Oulussa, Riihimäellä, Turussa ja Vehmaalla. Yhtiö syöttää biokaasua kaasuverkostoon Espoosta, Kouvolasta, Lahdesta ja Riihimäeltä. Gasumin tytäryhtiö Skangas on nesteytetyn maakaasun (LNG) pohjoismainen osaja, joka jatkaa LNG:n aseman ja infrastruktuurin vahvistamista ja uusien kaasuratkaisuiden hyödyntämistä entistä laajemmin Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Skangasilla on LNG-tuotantolaitos Risavikassa Norjassa ja Suomessa Porvoossa, sekä LNG-terminaalit Norjan Ørassa, Ruotsin Lysekilissä ja Suomessa Porissa. Gasum-konsernissa työskentelee noin 300 henkeä, Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa. Yhtiön liikevaihto vuonna 2015 oli 915 milj. euroa.

LISÄTIETOJA:

Johanna Lamminen
toimitusjohtaja, Gasum
puh. +358 20 44 78 661
(Henna Walker, johdon assistentti)
etunimi.sukunimi(a)gasum.fi

Puhtaasti luonnonkaasulla - www.gasum.fi

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Maakaasun merkitys maailman ja Euroopan energiemarkkinoilla on kasvussa, sillä vähähiilidioksidipäästöisenä energialähteenä se auttaa hillitsemään hiilen ja öljytuotteiden poltosta aiheutuvaa ilmastonmuutosta. Kaasun kysyntä maailmanlaajuisesti kasvaa ennen kaikkea maa- ja meriliikenteessä sekä teollisuudessa.

Joustavuutensa ansiosta maakaasu toimii myös energiainfarkkinoiden vakauttajana tuotannon ja kysynnän epätasapainotiloissa, joiden määrän ennustetaan kasvavan ennen kaikkea tuuli- ja aurinkoenergian tuotannon lisääntyessä.

Jätteistä tuotetun biokaasun kysyntä kasvaa pohjoismaisilla markkinoilla, jossa poliittinen päätöksenteko ja pitkän aikavälin tavoitteet tukevat kiertotaloutta ja biokaasun tuotantoa. Biokaasun kysyntää kasvattavat myös hallituksen energia- ja ilmastostrategian asettamat tavoitteet nostaa liikenteen uusiutuvien polttoaineiden osuus 40 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Tässä Gasum on systemaattisesti rakentamassa kiertotalouden ekosysteemiä pohjoismaissa.

LIKETOIMINNAN KEHITYS KOLMANNELLA VUOSINELJÄNNEKSELLÄ

Tarkastelujaksolla yhtiö on saanut strategian mukaisia askeleita eteenpäin ja kehittänyt liiketoiminnassaan pohjoismaista kaasuekosysteemiä suunnitelmien mukaisesti.

LNG-liiketoiminnassa Gasumin tytäryhtiön Skangas Oy:n Suomen ensimmäinen LNG-tuontiterminaali avattiin tarkastelujaksolla 12.9.2016 Porissa. Samalla alkoivat nesteytetyn maakaasun (LNG) asiakastoimitukset. Terminaali mahdollistaa nesteytetyn maakaasun toimitukset myös kaasuverkoston ulkopuoliselle teollisuudelle, meriliikenteelle ja raskaalle liikenteelle sekä monipuolistaa Suomen energiainfarkkinoita. Hankkeen kokonaisinvestointi oli yli 80 miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi vuonna 2014 terminaalihankkeelle energiaturvaa 23 miljoonaa euroa. Terminaali työllistää suoraan 10 ja välillisesti noin 50 henkeä. Terminaalihankkeen työllistämisvaikutus on ollut 320 henkilötyövuotta. LNG-terminaali vahvistaa Skangasin asemaa merkittävänä toimijana Pohjoismaissa. Myös Tornion MangaLNG-yhteishankkeen rakentaminen etenee suunnitellusti ja terminaali valmistuu alkuvuonna 2018 Tornioon.

Biokaasuliiketoiminnassa kehitys jatkui tarkastelujaksolla edelleen vahvana. Yhtiö teki investointipäätöksen Oulun biokaasulaitoksen kapasiteetin laajentamisesta kaksinkertaiseksi. Laajennushanke on osa yhtiön strategista tavoitetta kasvattaa uusiutuvaa biokaasumarkkinaa. Tämän lisäksi elokuussa avattiin Suomen ensimmäinen raskaalle liikenteelle suunnattu kaasutankkausasema Vuosaaren satamaan. Seuraava raskasta kalustoa palveleva liikennekaasun tankkausasema aukeaa lokakuussa 2016 Turkuun.

Tekniset palvelut-liiketoiminta on tarkastelujaksolla ollut mukana rakentamassa uusia LNG-käyttöisiä raskaan kaluston tankkausasemia Vuosaaren ja Turun satamaan sekä vastannut suunnitellusti siirtoverkoston kunnossapitotöistä.

Kaikkia liiketoimintoja koskeva luonnonkaasujen hyödyntämistä ja jakelua maalla ja merellä koskeva yhteistyö Wärtsilän kanssa aloitettiin 29. elokuuta 2016. Sopimuksen tarkoituksena on kehittää kaasun arvoketjua hiilineutraaliuden edistämiseksi. Yhteistyöllä pyritään saamaan aikaan asiakasetuja tuottamalla tehokkaita ja kestäviä energiaratkaisuja, ja se kattaa useita arvoketjun kehittämisalueita.

LIKEVAIHTO JA TALOUDELLINEN KEHITYS

Gasum-konsernin liikevaihto kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana oli 589 miljoonaa euroa, joka oli 16 % vuoden 2015 vastaavaa ajanjaksoa pienempi (2015 Q3: 702 milj eur). Liikevaihdon laskuun on vaikuttanut maakaasun myyntihinnan lasku. Maakaasun viime vuosina jatkunut volyymlasku on tasaantunut ja tämän vuoden maakaasun käyttö on ollut viime vuoden tasolla. Tarkastelujaksolla Skangas-alakonsernin osuus konsernin liikevaihdosta oli 111 miljoonaa euroa, ollen 19 % koko konsernista (2015 Q3: 159).

Konsernin poistot ja arvonalentumiset kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana olivat 37 miljoonaa euroa (2015 Q3: 43 milj. euroa). Liikevoitto oli 86 miljoonaa euroa (2015 Q3: 127 milj. euroa). Konsernin operatiivisen tuloksen kasvuun ovat vaikuttaneet kaikkien liiketoimintayksiköiden, maakaasun, LNG:n ja erityisesti Risavikan LNG-tuotantolaitoksen hyvä tulos ja käytettävyyden sekä biokaasuliiketoiminnan uudet biokaasuhankinnat. Edellisen vuoden vastaavan ajanjakson liikevoittoon sisältyi kaasun jakeluverkon myynnistä saatu myyntituotto.

TASE, RAHOITUS JA KASSAVIRTA

Konsernin taseen loppusumma 30.9.2016 oli 1 447 miljoonaa euroa (31.12.2015: 1 426 milj. euroa). Ennen Risavikan LNG-tuotantolaitoksen kaupan toteuttamista huhtikuussa 2016, laitos yhdisteltiin Gasum-konserniin strukturoituna yhteisönä. Tämä yhdistely purettiin varsinaisen hankinnan yhteydessä ja aiemman käsittelyn sijaan laitos konsolidoidaan hankintahetkestä tytäryhtiönä. Risavikan LNG-tuotantolaitoksen hankinnalla ja aiemman strukturoidun yhteisön purkamisella ei ollut merkittävää vaikutusta konsernin taseeseen.

Konsernin omavaraisuusaste oli 38,8 % prosenttia (31.12.2015: 39,4 %). Konsernilla oli rahalaitoslainoja ja muita pitkäaikaisia velkoja yhteensä 612 miljoonaa euroa (31.12.2015: 653 milj. euroa), joista pitkäaikaisia rahalaitoslainoja oli 474 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia 37 miljoonaa euroa. Taseen muut pitkäaikaiset velat 102 miljoonaa euroa koostuvat pääosin rahoitusleasing -vastuista (46 milj. euroa) sekä muista IFRS-tilinpäätöksessä velkoina käsiteltävistä eristä.

Konsernin lainojen korot rahoittajille olivat tarkastelujaksolla 5,0 miljoonaa euroa (2015 Q3: 5,2 milj. euroa). Suurimpina erinä konsernin 2,6 miljoonan euron nettorahoituserissä ovat lainakorkojen lisäksi rahoitusleasing-eriin liittyvät kulut 3 miljoonaa euroa sekä strukturoidun yhteisön purkamisesta aiheutunut kertaluonteinen rahoitustuotto 12 miljoonaa euroa.

Konsernin rahoitusasema on hyvä. Gasum uudisti rahoituksensa ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

INVESTOINNIT

Konsernin investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana olivat yhteensä 41 miljoonaa euroa (2015 Q3: 26 milj. euroa). Näistä valtaosa liittyi Porin LNG-terminaalien uusperustantaan, joka avattiin syyskuussa kaupalliseen käyttöön. Investointeja kohdistui myös uusien tankkausasemien rakentamiseen sekä biokaasun jalostuslaitokseen Riihimäelle. Tarkastelujaksolla on saatu yhteensä 9,7 miljoonaa euroa investointivastuuksia.

Merkittävimmät yritysinvestoinnit kohdistuivat Risavikan LNG:n tuotantolaitokseen sekä Biotekniikan ja Biovakka-yhtiöiden hankintaan.

YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS

Gasum-konsernissa tapahtui tarkastelujaksolla kolme työtapaturmaa. Kaksi näistä työtapaturmista aiheutti työstä poissaolon. Turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja kehittämistoimenpiteet ovat yhtiön ylimmän johdon seurannassa.

Turussa Topinojan alueella on käynnistynyt vuoden mittainen hajupäästöjen yhteistarkkailu alueen toimijoiden kanssa. Turun biokaasulaitoksella havaittiin vuoto säiliössä ja korjaavat toimenpiteet ovat käynnissä. Riihimäen biokaasulaitoksen kestävyysjärjestelmän laajennus on käsittelyssä Energiavirastossa. Gasum on valmistellut liittymistä uudelle energiatehokkuuskaudelle 2017–2025.

TUTKIMUS- JA KEHITYSHANKKEET

Gasumin uudistetun strategian toteuttaminen edellyttää vahvaa T&K-toimintaa. T&K-toimintaa vahvistetaan tiivistämällä tutkimusorganisaation ja liiketoimintojen yhteistyötä. Tarkastelujaksolla T&K osallistui myös EFEU-, CCSP- ja BEST SHOK-ohjelmien loppuraportointiin.

HENKILÖSTÖ JA ORGANISAATIO

Gasum-konsernissa työskenteli 30.9.2016 yhteensä 380 henkilöä (2015 Q3: 310), joista Skangas-alakonsernissa yhteensä 85 henkilöä.

YHTIÖN OMISTUSRAKENNE JA OSAKKEET

Gasumin osakkeenomistajissa ei tarkastelujaksolla tapahtunut muutoksia. Yhtiön omistaa Suomen valtio (100 %). Osakkeista 73,5 prosenttia on valtion omistamalla Gasonia Oy:llä ja 26,5 prosenttia suoraan Suomen valtiolla. Valtion 12.5.2016 julkistaman omistajapolitiikan mukaan sillä on oltava Gasumista vähintään enemmistö-omistus (50,1 %).

YRITYKSEN HALLINTO

Gasum Oy:n 26.2.2016 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettiin lakkauttaa yhtiössä aikaisemmin toiminut hallintoneuvosto. Samassa kokouksessa nimettiin uusi hallitus yhtiössä aiemmin toimineen sisäisen hallituksen sijaan.

Gasumin uuteen hallitukseen nimitettiin puheenjohtajaksi entinen hallintoneuvoston puheenjohtaja, vuorineuvos Juha Rantanen. Hallituksen muiksi jäseniksi nimitettiin Charlotte Loid, Vice President, Projects & Services, BA Generation, Vattenfall, Päivi Pesola, Senior Advisor, Heat, Electricity Sales and Solutions Division, Fortum Power & Heat Oy, Timo Koponen, johtaja, Flow & Gas, Wärtsilä Marine Solutions ja Jarmo Väisänen, finanssineuvos, omistajaohjausosasto, valtioneuvoston kanslia. Uusi hallitus aloitti toimintansa 1.3.2016.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Merkittävimmät Gasumin liiketoiminnan riskit liittyvät energiamarkkinoihin sekä polttoaineiden ja sähkön hintakehitykseen ja keskinäiseen kilpailukykyyn. Sen lisäksi riskejä liittyy mm. liiketoiminnan sääntelyyn, energiaverotukseen, siirtojärjestelmän toimivuuteen, turvallisuuteen, ympäristövaikutuksiin ja maakaasun saatavuuteen.

Gasum on suojautunut polttoaineiden ja erityisesti öljyn hinnan vaihtelulta kehittämällä omaa myyntihinnoitteluaan vastaamaan maakaasun hankintasopimuksen hinnoittelua. Maakaasun kilpailukykyä heikentävät muutokset polttoaineiden verotuksessa ja energiatuissa. Muutokset maakaasumarkkinoiden regulaatiossa saattavat aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia yhtiön taloudelliseen asemaan tai mahdollisuuksiin toteuttaa maakaasumarkkinoiden kehittämiseen liittyviä tavoitteita.

Maakaasun toimitushäiriöihin on varauduttu varapoltoainejärjestelyillä.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Gasum jatkaa strategian mukaista työtä Pohjoismaisen kaasuekosysteemin laajentamiseksi myymällä kilpailukyistä kaasua ja kehittämällä älykästä kaasujärjestelmää, jotka muodostavat sillan kohti vähähiilistä yhteiskuntaa. Erityisesti LNG:n ja biokaasun käyttöön teollisuuden, meriliikenteen ja raskaan liikenteen polttoaineena panostetaan.

Maakaasuliiketoiminnan ja LNG-liiketoiminnan myyntivolyymit tulevat olemaan lähes vuoden 2015 tasolla. Biokaasuliiketoiminnan liikevaihto kasvaa yrityskauppojen vuoksi vuonna 2016 huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna.

Konsernituloslaskelma

milj. euroa

	Liitetieto	1.1.-30.9.2016	1.1.-30.9.2015	1.1.-31.12.2015
Liikevaihto		588,7	702,0	915,5
Liiketoiminnan muut tuotot		18,7	112,8	113,9
Materiaalit ja palvelut		-416,5	-584,0	-763,0
Henkilöstökulut		-25,2	-20,7	-27,8
Poistot ja arvonalentumiset	3.	-37,0	-42,5	-53,7
Liiketoiminnan muut kulut		-43,1	-40,5	-58,4
Liikevoitto		85,6	127,1	126,4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		2,6	-13,4	-18,0
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta		-0,6	-0,1	0,0
Voitto ennen veroja		87,6	113,6	108,4
Verot		-20,5	-9,2	-7,4
Tilikauden voitto		67,1	104,3	101,1
Tilikauden voiton jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		69,5	110,2	107,0
Määräysvallattomille omistajille		-2,4	-5,9	-6,0

Laaja konsernituloslaskelma

milj. euroa

	Liitetieto	1.1.-30.9.2016	1.1.-30.9.2015	1.1.-31.12.2015
Tilikauden voitto		67,1	104,3	101,1
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi		-	-	0,6
Eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittäminen		-	-	0,6
Erät, jotka saatetaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi		2,5	-	-
Muuntoerot		2,5	-	-
Tilikauden laaja tulos yhteensä		69,7	104,3	101,7
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		72,0	110,2	107,6
Määräysvallattomille omistajille		-2,4	-5,9	-6,0

Konsernitase

milj. euroa

	Liitetieto	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	3.	223,2	213,0	212,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3.	946,2	882,4	868,8
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset		10,9	11,5	12,9
Myytäviksi olevat sijoitukset		0,1	0,1	0,1
Johdannaisinstrumentit	5.	0,4	1,4	0,9
Laskennalliset verosaamiset		0,0	17,5	8,8
Muut pitkäaikaiset saamiset		6,1	6,6	6,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 186,9	1 132,4	1 110,0
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		166,5	207,0	168,9
Johdannaisinstrumentit	5.	2,1	6,4	5,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4.	79,1	88,4	133,9
Rahavarat		11,9	8,5	7,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä		259,6	310,4	315,5
Varat yhteensä		1 446,5	1 442,7	1 425,5

Konsernitase

milj. euroa

	Liitetieto	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Osakepääoma		178,3	178,3	178,3
Kertyneet voittovarot		266,3	225,3	229,3
Tilikauden voitto (tappio)		69,5	110,2	107,0
Muuntoerot		2,5	-	-
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma		516,6	513,4	514,6
Määräysvallattomien omistajien osuus		45,0	50,5	47,4
Oma pääoma yhteensä		561,6	563,9	562,0
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Lainat	6.	473,6	281,9	287,9
Muut pitkäaikaiset velat		101,6	324,1	324,2
Johdannaisinstrumentit	5.	6,6	6,5	6,6
Laskennalliset verovelat		90,1	71,9	62,8
Varaukset		5,8	3,2	4,2
Eläkevelvoitteet		7,4	8,5	7,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä		685,0	696,2	693,0
Lyhytaikaiset velat				
Lainat	6.	36,7	47,2	41,1
Johdannaisinstrumentit	5.	5,6	14,6	14,7
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	7.	157,6	120,9	114,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		0,0	0,0	0,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä		199,9	182,7	170,6
Velat yhteensä		883,9	878,8	863,6
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 446,5	1 442,7	1 425,5

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				Määräysvallattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Kertyneet voittovarot	Muuntoerot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2016	178,3	336,3	-	514,6	47,4	562,0
Tilikauden tulos		69,5		69,5	-2,4	67,1
Muut laajan tuloksen erät						
Muuntoerot			2,5	2,5		2,5
Tilikauden laaja tulos		69,5	2,5	72,0	-2,4	69,7
Voitonjako		-70,0		-70,0		-70,0
Suoraan omaan pääomaan kirjatut omistajien tekemät sijoitukset ja varojen jako näille yhteensä		-70,0		-70,0		-70,0
Tasearvo 30.9.2016	178,3	335,8	2,5	516,6	45,0	561,6

milj. euroa

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				Määräysvallattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Kertyneet voittovarot	Muuntoerot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2015	178,3	226,4	-	404,7	55,6	460,3
Tilikauden tulos		110,2		110,2	-5,9	104,3
Muut laajan tuloksen erät						
Tilikauden laaja tulos		110,2		110,2	-5,9	104,3
Muut oikaisut		-1,5		-1,5	0,8	-0,7
Tasearvo 30.9.2015	178,3	335,1	-	513,4	50,5	563,9

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa

	1.1.-30.9.2016	1.1.-30.9.2015	1.1.-31.12.2015
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen veroja	87,6	113,6	108,4
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	37,0	42,3	53,7
Rahoituskulu -netto	-2,6	13,4	17,9
Realisoitumattomat kurssivoitot/ -tappiot	-10,0	-5,2	-2,7
Muut oikaisut	12,6	-104,2	-97,4
Käyttöpääoman muutos	21,1	-161,8	-147,0
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	145,9	-101,8	-67,1
Rahoituserien ja verojen rahavirta	-16,5	-8,1	-22,1
Liiketoiminnan nettorahavirta	129,4	-109,9	-89,2
Investointien nettorahavirta	-130,3	101,6	90,5
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen nostot	540,0	134,1	167,7
Lainojen takaisinmaksut	-511,9	-203,4	-240,6
Muiden velkojen muutos	-0,9	0,0	-7,9
Voitonjako	-20,0	0,0	0,0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-1,7	3,7	4,4
Rahoituksen nettorahavirta	5,6	-65,6	-76,4
Rahavarojen muutos	4,7	-73,9	-75,2
Rahavarat tilikauden alussa (31.12.)	7,2	82,4	82,4
Rahavarat tilikauden lopussa	11,9	8,5	7,2

Konsernin osavuositilinpäätöksen liitetiedot

1. Laadintaperiaatteet

Tämä osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti. Osavuositarkastuksen sisältämään osavuositilinpäätökseen sovelletaan samoja laatimisperiaatteita ja laskentamenetelmiä kuin konsernin edellisessä vuosittain päätöksessä. Osavuositarkastuksessa julkaistuja tietoja ei ole tilin-tarkastettu.

2. Omat osakkeet

Konsernin hallussa ei ole konsernin emoyhtiön omia osakkeita.

3. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutos

milj. euroa

	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Kirjanpitoarvo katsauskauden alussa	1 080,8	1 152,3	1 152,3
Poistot ja arvonalentumiset	-37,0	-42,5	-53,7
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	32,1	25,7	32,7
Hankitut liiketoiminnot	83,8	-	-
Myydyt liiketoiminnot	-	-39,8	-39,7
Siirrot erien välillä	3,9	-	-
Vähennykset (sis. kertyneet poistot)	-	-0,3	-10,7
Kurssierot	5,9	-	-
Kirjanpitoarvo katsauskauden lopussa	1 169,5	1 095,4	1 080,8

4. Myyntisaamiset ja muut saamiset

milj. euroa

	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Myyntisaamiset	60,9	68,0	84,6
Siirtosaamiset	6,6	3,6	38,0
Muut saamiset	11,4	16,8	11,3
Rahoitusleasingsaaminen	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	79,1	88,4	133,9

5. Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat

milj. euroa

	30.9.2016		31.12.2015	
	Varat	Velat	Varat	Velat
Korkojohdannaiset		5,2		2,3
Öljyjohdannaiset	1,5	4,9	6,4	18,9
Kaasujohdannaiset	0,4			
Valuuttajohdannaiset	0,6	1,8		
Sähköjohdannaiset		0,3		
Yhteensä	2,5	12,2	6,4	21,2
Vähennetään pitkäaikainen osuus:				
Korkojohdannaiset		3,7		2,3
Öljyjohdannaiset	0,2	0,8	0,9	4,3
Kaasujohdannaiset	0,1			
Valuuttajohdannaiset	0,2	1,8		
Sähköjohdannaiset		0,3		
Pitkäaikainen osuus	0,4	6,6	0,9	6,6
Lyhytaikainen osuus	2,1	5,6	5,5	14,7

Hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat raportointipäivän hintanoteerauksiin. Öljyjohdannaisten käyvät arvot lasketaan käyttäen raskaan polttoöljyn swap -sopimusten noteerauksia OTC-markkinoilla. Kaasujohdannaisten käyvät arvot lasketaan käyttäen julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Pörssin ulkopuolella tehtyjen hyödykejohdannaisten käyvät arvot lasketaan johdannaissopimusten tulevien kassavirtojen summana.

6. Lainat

milj. euroa

	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Pitkäaikaiset			
Lainat rahoituslaitoksilta	458,5	269,6	272,9
Muut lainat	15,0	12,3	15,0
Yhteensä	473,6	281,9	287,9
Lyhytaikaiset			
Lainat rahoituslaitoksilta	9,7	4,2	8,1
Yritystodistukset	27,0	43,0	33,0
Yhteensä	36,7	47,2	41,1
Lainat yhteensä	510,3	329,1	329,0

Muut lainat sisältävät 15,0 miljoonan euron velan määräysvallattomalle omistajalle. Laina on rahalaitoslainoihin nähden huonommalla etuoikeudella.

7. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

milj. euroa

	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Ostovelat	42,5	73,0	62,1
Muut velat	81,1	39,6	45,1
Siirtovelat	32,6	7,0	6,3
Rahoitusleasingvelat - lyhytaikainen osuus	1,4	1,4	1,4
Yhteensä	157,6	120,9	114,8

8. Liiketoimintojen yhdistäminen

Gasum Oy allekirjoitti tammikuussa 2016 kauppasopimuksen, jolla se osti Biotehdas Oy:n ja sen tuotantolaitokset Taaleritehtaan Pääomarahastot Oy:ltä. Kauppa toteutettiin 29.2.2016. Hankittujen yhtiöiden tuloslaskelmat on yhdistelty Gasum konserniin maaliskuun 2016 alusta alkaen.

Lisäksi Gasum toteutti vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä toisenkin biokaasuliiketoimintaan liittyvän kaupan. Gasum Oy allekirjoitti 1.2.2016 kauppasopimuksen Biovakka Suomi Oy:n omistajien kanssa, jolla se osti Biovakka Suomi Oy:n ja Biovakka Oy:n. Kauppa toteutettiin 31.3.2016. Hankittujen yhtiöiden tuloslaskelmat yhdistellään Gasum-konserniin huhtikuun 2016 alusta alkaen.

Vuonna 2014 toteutetun Skangas kaupan yhteydessä, jossa Gasum osti norjalaiselta Lyse-konsernilta LNG-jakeluliiketoiminnan, hankittiin myös osto-optio Risavikan LNG-tuotantolaitokseen. Kauppa toteutettiin 16.4.2016, jolloin Skangas AS osti 100 % tuotantolaitoksen yhtiön osakkeista. Kaupan jälkeen yhtiön nimi muutettiin Skangas LNG Production AS:ksi. Kauppa edellytti Ruotsin ja Norjan kilpailuviranomaisten hyväksyntää ja ne saatiin huhtikuun alussa. Tuotantolaitos yhdisteltiin Gasum-konserniin aikaisemmin strukturoituna yhteisönä, joten nyt toteutetulla kaupalla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin taseeseen.

GASUM-KONSERNI
Miestentie 1, PL 21
02151 Espoo
puh. 020 44 71
www.gasum.fi